

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת נאור שירי
יוסף טייב

פ/25/6543

הצעת חוק הרשתות החברתיות והגנה על קטינים, התשפ"ו–2026

- מטרה 1. מטרת חוק זה היא להסדיר את פעילותן וחובותיהן של מתווכות תוכן המפעילות רשתות חברתיות באופן מקוון, תוך הגנה על זכויות אזרח, שמירה על טובת הילד ועל זכותם של קטינים לביטחון, לכבוד ולפרטיות, וזאת לאור ההשפעה הממשית והמתרחבת של הרשתות החברתיות על בריאותם, רווחתם וביטחונם הנפשי של ילדים ובני נוער.
- הגדרות 2. בחוק זה –
- "מתווכת תוכן" – חברה המפעילה רשת חברתית, הנגישה למשתמשים מישראל או מציעה שירותים למשתמשים מישראל, בין אם מקום התאגדותה ומיקום שרתיה הוא בישראל ובין אם מחוץ לישראל;
- "צעיר" – מי שטרם מלאו לו 14 שנים;
- "רשת חברתית" – שירות מקוון שמטרתו העיקרית היא לאפשר תקשורת ויצירת קשרים או לאפשר מעקב בין משתמשים, ובכלל זה לאפשר פתיחת חשבון משתמש אישי הגלוי למשתמשים אחרים, הכולל שם, כינוי, תמונה או סימן אחר המאפשר את זיהוי המשתמש וכן לאפשר יצירת תכנים או שיתוף תכנים עם משתמשים אחרים; לעניין זה, לא יראו כרשת חברתית שירות כאמור הכולל אפשרות שליחת הודעות בלבד, שמיועד ללמידה בלבד או מיועד לילדים בלבד;
- "השר" – שר התקשורת.
- הגבלת פתיחת חשבון מתחת לגיל 3. (א) מתווכת תוכן לא תאפשר לצעיר להשתמש בשירותיה ותפעל להסרת חשבון משתמש של צעיר שנפתח בניגוד להוראות חוק זה, בתוך פרק זמן סביר מהרגע שנודע לה על כך.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נפתח חשבון משתמש של צעיר ברשת חברתית טרם יום תחילתו של חוק זה, תפעל מתווכת התוכן של הרשת החברתית להקפאת החשבון משתמש של הצעיר האמור, עד להגעתו של הצעיר לגיל 14.

(ג) מתווכת תוכן המפעילה רשת חברתית תמנה נציג מטעמה, שמקום מושבו יהיה במדינת ישראל, אשר תפקידו לתת מענה לפנייות שעניינן שירות שמתווכת התוכן האמורה מציעה במדינת ישראל, ובכלל זה פניות שעניינן הקפאת והסרת חשבונות של משתמשים צעירים; מתווכת תוכן תפרסם את שם הנציג הממונה ואת מדיניות הפנייה אליו.

(ד) מתווכת תוכן תנקוט אמצעים לאיסוף מידע אודות גילאי המשתמשים בה, כדי לזהות משתמשים של צעירים ולהסירם או להקפיאם, למשל אימות גיל באמצעות מסמכים, אימות גיל באמצעות מסמכים ששלח צד שלישי, והערכת גיל ביומטריית לפי מידע המצוי במשרדי ממשלה; לא הוסר או הוקפא חשבון משתמש של צעיר, חזקה כי מתווכת התוכן לא נקטה באמצעים סבירים להסירו.

(ה) מידע שייאסף כאמור בסעיף קטן (ד), לא יישמר ולא יישמש את מתווכת התוכן או הרשת החברתית אלא למטרה שלשמה נאסף כאמור באותו סעיף קטן; יראו בשימוש במידע בניגוד להוראות סעיף זה כהפרה של הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.¹

מנגנון ערעור 4. (א) מתווכת תוכן תפעיל מנגנון ערעור על החלטה להסיר או להקפיא משתמש של צעיר, שיתבצע בעזרת אמצעים טכנולוגיים לאימות גיל.

(ב) החליטה מתווכת תוכן לקבל ערעור כאמור בסעיף קטן (א) והורתה על החזרה של משתמש, תחזיר מתווכת התוכן את המשתמש האמור לפעילות בתוך פרק זמן סביר ותודיע לו על כך.

פרסום מדיניות 5. מתווכת תוכן תפרסם מדיניות הסרת תכנים ומדיניות שימוש למשתמשים מעל גיל 14.

הוועדה לבטיחות 6. (א) השר ימנה ועדה בלתי תלויה לבטיחות מקוונת (בסעיף זה – הוועדה), שתפקידה הם : מקוונת

(1) בחינת יישומו של חוק זה ומידת עמידתו בתכליותיו;

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

- (2) העברת דוח רבעוני לשר, שיכלול דיווח על מידת עמידתו של חוק זה בתכליותיו וכן והצעות להתאמות נדרשות, אם יש צורך בכך ;
- (3) מתן המלצות לעניין שינוי הגיל המינימלי שבו יוגדר משתמש כצעיר.

(ב) חברי הוועדה יהיו :

- (1) נציג משרד החינוך ;
- (2) נציג הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, כשמשמעותה בסעיף 5 לחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984² ;
- (3) 2 נציגי ציבור ;
- (4) שופט בדימוס, או משפטן שימונה בהמלצת היועץ המשפטי לממשלה הכשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי.

7.	סמכות שיפוט	על אף האמור בכל דין או הסכם, תביעות נגד מתווכת תוכן יוגשו בבית משפט בישראל.
8.	דיווח לכנסת	השר יגיש לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, דוח שנתי בעניין יישום חוק זה, שיכלול, בין השאר, נתונים על פעולות הפיקוח והאכיפה שהתבצעו, מספר הפרות החוק שזוהו והצעדים שננקטו כלפי המפרים ; הדוח האמור יפורסם לציבור באתר האינטרנט של משרד התקשורת.
9.	ביצוע ותקנות	השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות לעניין דרכי אכיפת הוראות החוק, סוגי רשתות חברתיות שיוחרגו מהוראות החוק או יחולו עליהן ההוראות האמורות, ובלבד שלא ייפגעו מטרות החוק.
10.	תחילה	תחילתו של חוק זה חצי שנה מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת הצעת חוק זו היא להסדיר את הבסיס לפעילותן וחובותיהן של מתווכות התוכן המפעילות רשתות חברתיות ופועלות בתחומי מדינת ישראל, וזאת מתוך הכרה בהשפעה הממשית והמתרחבת של רשתות אלו על בריאותם, רווחתם וביטחונם הנפשי של ילדים ובני נוער, ולאור העלייה הניכרת וחסרת התקדים בשנים האחרונות של מקרי דיכאון, חרדה, פגיעה עצמית, אובדנות בקרב צעירים והתעצמות

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 100.

תופעות כמו בריונות רשת, הפצה מהירה של תכנים פוגעניים והתמכרות למסכים.

הרשתות החברתיות הפכו למרחב רגשי לא מבוקר עבור מתבגרים, ומעבר לתפקידן החברתי, הרשתות האמורות מהוות כיום גורם החושף מתבגרים באופן אקראי לתכנים קשים, למידע על אירועים טראומטיים בעת התרחשותם ולתכנים אלימים או משפילים המביאים לעומס רגשי, לפגיעה בוויות עצמי ואף לטראומה משנית. ממחקר שנערך באוניברסיטת חיפה בשנת 2024 עלה כי חשיפה חוזרת לתכנים קשים ברשתות החברתיות, העלתה בכ-50% את רמת החרדה בקרב מתבגרים. לנוכח העלייה המדאיגה במצוקות נפשיות ובמקרי האובדנות, מחויבת המדינה לספק מענה כולל, הן ברמה הרגולטורית, באמצעות הסדרת החובות המוטלות על מתווכות התוכן, והן ברמה הטיפולית-חברתית, בהכוונת משאבים לשם הגנה על ילדים ועל בני נוער. הנתון האמור מדאיג במיוחד לאור העובדה שגיל ההתבגרות הוא שלב רגיש בעיצוב הזהות, המאופיין בתנודות רגשיות, צורך בשייכות וברגישות גבוהה להשפעות חברתיות ודיגיטליות.

יתרה מכך, תופעת ה"גלילה הכפייתית" מגבירה את חשיפת המתבגרים לחדשות שליליות ומעצימה אצלם תחושות מצוקה וחוסר אונים. יחד עם זאת, לפי מחקר של איגוד האינטרנט הישראלי, כ-43% מקרב בני הנוער מדווחים על עצמם שהיו רוצים להגביל את משך הגלילה שלהם, אולם אין להם את הכלים להצליח. למרות ההשפעה העמוקה של התכנים על נפשם של צעירים, אין כיום במדינת ישראל מנגנון הסדרה ברור להיקף פעילותן של הרשתות החברתיות, ובפרט מנגנון המגביל או מפקח על פעילותם של קטינים ברשתות החברתיות – המתייחס למשך זמן השימוש, לאופי התכנים הנצרכים ולגיל המשתמשים. על כן, עולה הצורך להגן על בני נוער ולהקנות כלים להגבלת משך הגלילה וההתמכרות לרשתות חברתיות.

הצעת החוק נועדה להעניק מענה מוסדר וראשוני מצד המדינה למכלול התופעות האמורות, ולבסס אחריות ברורה של מתווכות התוכן כלפי המשתמשים הצעירים. לפיכך, מוצע שמתווכות תוכן, כלומר חברה המפעילה רשת חברתית, לא תאפשר לצעירים שטרם מלאו להם 14 שנים לפתוח או להפעיל חשבון ברשת חברתית. מתווכות תוכן תחויב להסיר חשבונות שנפתחו בניגוד לכך, וכן להקפיד חשבונות קיימים של צעירים שנפתחו טרם כניסת החוק לתוקף עד שיגיעו לגיל 14.

עוד מוצע לחייב מתווכות תוכן לנקוט אמצעים סבירים לאימות גיל המשתמשים, לצורך זיהוי צעירים והסרתם או הקפאתם, וכן לקבוע כי מידע שייאסף לצורך אימות גיל ישמש אך ורק למטרה זו ולא יישמר או יעובד לכל שימוש אחר.

כמו כן, מוצע לחייב מתווכות תוכן המפעילות רשת חברתית בישראל למנות נציג מטעמן היושב בישראל למתן מענה לפניית ציבור, ובפרט לפניית הנוגעות להסרה או הקפאה של חשבונות צעירים, ולקבוע מנגנון ערעור טכנולוגי על החלטות בדבר הסרה או הקפאה של חשבונות.

בנוסף, מוצע לחייב פרסום מדיניות הסרת תכנים ופרסום מדיניות שימוש למשתמשים מעל גיל 14, לקבוע כי תביעות נגד מתווכות תוכן יוגשו בבית משפט בישראל, להסמיך את שר התקשורת להתקין תקנות לעניין אכיפת החוק ולפיקוח על יישומו, וכן להקים ועדה בלתי תלויה לבטיחות מקוונת שתבחן את יישום החוק, את יעילותו ואת הצורך בהתאמות, לרבות לעניין שינוי הגיל המינימלי שבו יוגדר משתמש כצעיר.

יצוין כי עם התקדמות הליכי החקיקה, ייקבעו הוראות לעניין ענישה למתווכות תוכן שהפרה את

הוראות החוק האמורות.

ההצעה מבוססת גם על מודלים ומדיניות הקיימים במדינות שונות ברחבי העולם, ביניהן אוסטרליה, אשר עיגנה בחקיקה איסור על שימוש ברשתות חברתיות לקטינים מתחת לגיל 14 וכן עיגנה מנגנוני פיקוח על האלגוריתמים המיועדים למשתמשים קטינים.

העיקרון המנחה להצעת חוק זו הוא עיקרון טובת הילד. העיקרון מעוגן בסעיף 3 לאמנה בדבר זכויות הילד וקובע כי בכל פעולה של רשויות המדינה, בתי המשפט וגופים ציבוריים או פרטיים הנוגעת לילדים, טובת הילד היא שיקול ראשון במעלה. בנוסף, המדינה מחויבת להבטיח לילדים הגנה, טיפול ותנאים הדרושים לרווחתם, תוך התחשבות בתפקידם של ההורים ובחובתם להגן על ילדם. כמו כן, האמנה האמורה מחייבת את המדינה לפקח ולהבטיח שמוסדות ושירותים הנוגעים לילדים יעמדו בסטנדרטים נאותים של בטיחות, בריאות ופיקוח מקצועי.

לצד ההגנה על קטינים, הצעת החוק מאזנת בין שיקולים נוספים ובהם חופש הביטוי, חופש העיסוק, הזכות לקניין, חופש העיתונות, חופש קבלת המידע והזכות לפרטיות. סעיף המטרה ושאר הוראות החוק מעוצבים כך שההגבלות יחולו באופן מידתי על פעילותן של רשתות חברתיות מסחריות הפועלות באופן הפוגע בטובת הילד וברווחתו, וזאת, מבלי לפגוע מעבר לנדרש בהוגנות העסקית וביכולת השאת הרווחים של הרשתות האמורות, מבלי לכלול בגדר ההסדר שירותים חיוניים שאינם חלק מהתופעה המזיקה, כגון שירותים חינוכיים, טיפוליים או מצילי חיים ומבלי להגביל באופן רחב ולא מידתי את היכולת לצרוך ולקבל מידע.

לסיכום, הצעת החוק נועדה לתת מענה ראשוני בהסדרת פעילותן של רשתות חברתיות, ומהווה בסיס ראשוני להסדרת חובותיהן ופעולותיהן, באמצעות הגבלת השימוש של קטינים, כך שקטינים מתחת לגיל 14 לא יהיו רשאים לפתוח משתמש ברשת חברתית. בשלבים הבאים בהסדרה נדרש לקדם רפורמה מקיפה בנושא, שתסדיר ושתקבע כללים ברורים, ממשיים ואפקטיביים להיקף ולגבול פעילותן של הרשתות החברתיות. יתר על כן, מוצע להטיל את האחריות על המדינה ומשרדי ממשלה לגבש מסמך ממשלתי שייכתב בתקופת היערכות ויכלול בתוכו את מנגנוני האימות האפשריים (ובניהם שימוש במאגרי מידע ממשלתיים כגון Google Classroom), קביעת קריטריונים לאימות ומתן ניקוד לכל מנגנון אימות אפשרי בהתאם לכך. בנוסף, במהלך תקופת ההיערכות טרם כניסת החוק לתוקף, ראוי שמשרדי הממשלה יקיימו שיח עם מתווכות התוכן ויבחנו את אופן יישום החוק, כך שיובטח מרחב דיגיטלי בטוח, הוגן ומותאם להתפתחותם של בני נוער.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ו (09.02.2026)